

Viatge d'Estudi sobre Economia Circular Tèxtil

Itàlia, del 1 al 4 de febrer de 2026

ECONOMIA CIRCULAR TÈXTIL: marc europeu, impacte local i oportunitats per a Catalunya

1. INTRODUCCIÓ i CONTEXT

El sector tèxtil és un dels més intensius en l'ús de recursos naturals i en la generació d'impactes ambientals i socials a escala global. El creixement del consum de roba, l'escurçament del cicle de vida dels productes i la baixa taxa de reutilització i reciclatge han convertit el residu tèxtil en un dels fluxos de residus de més ràpid creixement a Europa.

Davant d'aquest escenari, la Unió Europea ha situat el tèxtil com un sector prioritari dins del Pacte Verd Europeu i del Pla d'Acció per a l'Economia Circular. L'objectiu és avançar cap a un model que redueixi la generació de residus, allargui la vida útil dels productes i garanteixi una gestió responsable al final de la seva vida útil.

Aquest document té com a objectiu oferir una visió clara i estructurada del marc europeu de l'economia circular tèxtil, analitzar-ne l'impacte en el món local i identificar oportunitats i reptes específics per a Catalunya i els seus ens locals..

2. DEFINICIÓ

L'economia circular tèxtil és un model de producció i consum que busca mantenir els productes, els materials i els recursos en ús el màxim temps possible, reduint al mínim la generació de residus i l'impacte ambiental al llarg de tot el cicle de vida del producte.

En el cas del sector tèxtil, aquest model es basa en:

- La prevenció de residus mitjançant la reducció del consum i la millora del disseny dels productes.
- L'allargament de la vida útil de la roba a través de la reutilització, la reparació i la segona mà.
- El reciclatge de qualitat, prioritzant els processos fibra a fibra.
- La responsabilitat compartida entre productors, administracions públiques, gestors i consumidors.

Aquest enfocament suposa un canvi estructural respecte al model lineal tradicional (produir–usar–llençar) i requereix una transformació profunda de les cadenes de valor.

3. DIRECTIVES EUROPEES I MARC NORMATIU

La Comissió Europea ha definit una estratègia específica per al sector tèxtil amb l'objectiu que, abans de 2030, els productes tèxtils comercialitzats a la Unió Europea siguin **duradors, reparables, reutilitzables i reciclables**, i que es produeixin de manera respectuosa amb el medi ambient i amb els drets socials.

Aquesta estratègia es concreta principalment en la **Comunicació de la Comissió Europea COM(2022) 141 final – EU Strategy for Sustainable and Circular Textiles**, que s'emmarca en el **Pacte Verd Europeu (European Green Deal)** i en el **Pla d'Acció per a l'Economia Circular (COM(2020) 98 final)**. Entre altres mesures, la comunicació preveu l'establiment de requisits de disseny ecològic per als productes tèxtils, el foment de la reutilització i la reparació, i el reforç del paper dels ens locals en la gestió de fluxos tèxtils.

Aquesta revisió incorpora, per primera vegada, disposicions específiques relatives als residus tèxtils, un dels fluxos de residus amb un creixement més accelerat i amb un impacte ambiental i social significatiu. La nova normativa s'inscriu en el marc de l'Estratègia Europea per als Tèxtils Sostenibles i Circulars i respon a la necessitat de reduir la generació de residus, augmentar la reutilització i millorar el reciclatge d'aquests productes.

Directiva marc de residus

La revisió de la **Directiva 2008/98/CE del Parlament Europeu i del Consell, sobre els residus (Directiva marc de residus)**, modificada per la **Directiva (UE) 2018/851**, estableix diversos elements clau en relació amb els residus tèxtils:

- **Obligació de la recollida separada de residus tèxtils a partir de l'1 de gener de 2025.** La normativa reforça igualment l'obligació de garantir la recollida separada dels residus tèxtils dins dels sistemes públics de gestió de residus. Aquesta separació en origen és clau per facilitar la reutilització i el reciclatge de qualitat i reduir l'eliminació final.
- **Introducció de sistemes de responsabilitat ampliada del productor (EPR)** per als productes tèxtils i el calçat, que atribueixen als productors una major responsabilitat financera i organitzativa sobre la gestió dels residus generats. Això implica que les empreses que posen aquests productes al mercat europeu hauran d'assumir els costos de la seva gestió un cop esdevenen residus, incloent-hi la recollida separada, la classificació, la preparació per a la reutilització i el reciclatge. Ho podran fer a través de sistemes col·lectius, on diversos productors comparteixen costos i infraestructura, o a través de esquemes individuals, gestionant directament els seus residus. Les contribucions econòmiques dels productors poden modular-se en funció de criteris ambientals, com ara la durabilitat, la reparabilitat o la reciclabilitat dels productes, incentivant productes més duradors, fàcilment reparables o reciclables i promovent així l'ecodisseny.
- **Objectius generals de reciclatge dels residus municipals del 55 % l'any 2025, 60 % l'any 2030 i 65 % l'any 2035**, que afecten indirectament els residus

tèxtils com a part del flux municipal. La Directiva no fixa percentatges mínims específics de reutilització o reciclatge exclusius per als tèxtils. Els Estats membres han de supervisar i informar sobre l'assoliment d'aquests objectius generals, i la Comissió Europea podrà estudiar en el futur la introducció d'objectius específics per al reciclatge de tèxtils.

- La Directiva Europea estableix criteris generals per garantir que els materials tèxtils recollits siguin reutilitzats o reciclats de manera correcta. Això implica que **els tèxtils han de ser separats i classificats segons tipus i condició**, que els productes aptes siguin preparats per a la seva segona vida mitjançant neteja i reparació, i que els residus no reutilitzables siguin reciclats en noves fibres o productes, evitant l'abocament o la incineració. A més, es preveu un seguiment i traçabilitat de tot el procés.
- La directiva va entrar en vigor l'octubre de 2025 (mentre que l'obligació de començar la recollida separada de residus tèxtils a tots els Estats membres és a partir de gener de 2025). Els Estats membres disposen d'un termini de vint mesos per transposar-la al seu dret intern i de trenta mesos per garantir que els sistemes de responsabilitat ampliada del productor (EPR) estiguin plenament operatius.

Aquest **marc normatiu europeu** té un **impacte directe en les competències i responsabilitats dels ens locals**, especialment en l'organització de la recollida selectiva, la col·laboració amb operadors socials i econòmics, i el desplegament de polítiques locals d'economia circular i reutilització.

4. IMPACTE PER ALS ENS LOCALS

La implantació de la recollida separada de residus tèxtils comporta nous reptes per als municipis:

- Disseny i ampliació dels sistemes de recollida selectiva.
- Adequació d'infraestructures com deixalleries i punts verds.
- Coordinació amb els futurs sistemes EPR.
- Necessitat de millorar la recollida de dades i la traçabilitat dels residus.

Aquest context obliga els ajuntaments a passar d'un rol centrant-se exclusivament en la gestió del residu a un paper actiu com a impulsors de la circularitat.

5. IMPACTE A CATALUNYA

En el cas de Catalunya, les dades disponibles mostren la magnitud del repte. Cada ciutadà genera entre 21,5 i 26 kg de residus tèxtils anuals. En termes globals, això representa entre 147.000 i 165.000 tones anuals de residus tèxtils, dels quals només entre el 10 % i el 12 % es recullen de manera separada. La resta acaba majoritàriament en abocadors o incineradores.

Estudis recents indiquen que fins a un 90 % dels residus tèxtils municipals a Catalunya no entren en circuits de reutilització o reciclatge. Tanmateix, del volum recollit selectivament, aproximadament el 80 % pot ser reutilitzat o reciclat, fet que demostra el potencial d'una recollida separada eficient.

Aquest context reforça la importància del paper dels governs locals. Els ajuntaments són actors clau en la implantació de la recollida selectiva, l'adaptació d'infraestructures, la revisió de contractes de serveis i la sensibilització ciutadana. Tot i que el finançament estructural ha de provenir dels sistemes EPR, els ens locals hauran d'afrontar tasques de coordinació i possiblement inversions inicials.

Alhora, la gestió dels residus tèxtils ofereix oportunitats per al desenvolupament local, especialment mitjançant iniciatives de reutilització, reparació i reciclatge vinculades a l'economia social i solidària, amb impactes positius en ocupació verda i cohesió social. En conclusió, la directiva europea sobre residus tèxtils suposa un canvi estructural en el model de gestió d'aquest flux de residus. Per al món local català representa un repte important, però també una oportunitat estratègica per avançar cap a models més sostenibles, circulars i arrelats al territori.

6. ACCIONS DEL GOVERN DE CATALUNYA

Impost sobre l'abocador i la incineració

La Junta de Govern per als Residus Municipals, a proposta de l'Agència de Residus de Catalunya (ARC), el passat mes de desembre de 2025, va aprovar augmentar significativament el retorn de l'impost sobre l'abocador i la incineració per als residus tèxtils que reben els ens locals que impulsen la recollida selectiva. Aquest retorn passarà de 10 € per tona actuals a 50 € per tona a partir del 2026.

- Retorn diferenciat segons tipologia de municipi

Per compensar els majors costos logístics en zones menys poblades, es preveu un retorn més elevat per a determinats municipis:

- Uns 64 € per tona per a municipis semiurbans (5 000–50 000 habitants).
- Fins a 75 € per tona per a municipis rurals (menys de 5 000 habitants).

- Caràcter temporal i marc normatiu

Aquest augment del retorn econòmic té caràcter temporal fins que es desplegui la normativa estatal sobre Responsabilitat Ampliada del Productor (EPR), que és part de la futura gestió obligatòria del residu tèxtil a tot l'estat.

- Objectiu de la mesura

La finalitat és impulsar la recollida selectiva del residu tèxtil i alleugerir la pressió econòmica sobre les empreses gestores i els ens locals, facilitant així la transició cap a una gestió més circular de residus tèxtils, un flux que actualment té un percentatge baix de separació i de valorització

Pacte de la moda circular

El Pacte per a la Moda Circular de Catalunya és un acord voluntari, impulsat el 2022 per l'Agència de Residus de Catalunya, que reuneix empreses i institucions (en que l'ACM també hi participa) de tota la cadena tèxtil per accelerar la transició cap a un model de moda sostenible i circular.

Inclou objectius quantitatius, un pla d'acció i grups de treball que ja han generat resultats en recollida selectiva, reutilització i millora del reciclatge.

Neix per respondre a la **problemàtica ambiental del tèxtil**, un sector amb alt consum de recursos i baix nivell de reciclatge. Catalunya, amb una llarga tradició tèxtil, vol posicionar-se com a **referent europeu en circularitat**.

Objectius principals

- **Reduir l'impacte ambiental** del sector tèxtil.
- **Incrementar la recollida selectiva** i la reutilització de roba.
- **Millorar el reciclatge** i fomentar el disseny de productes circulars.
- **Impulsar la col·laboració** entre tots els actors de la cadena de valor.
- **Avançar cap a l'economia circular** en producció i consum.

Governança i funcionament

- **Agència de Residus de Catalunya (ARC)**: impulsora i coordinadora.
- **124+ organitzacions adherides** (2022–2025), de tota la cadena de valor: marques, gestors de residus, centres tecnològics, administracions, entitats socials.

Grups de treball (GT) que aborden àrees específiques:

- GT1-1: Contractació i recollida.
- GT1-2: Millora de la recollida selectiva (proves pilot en 10 municipis i 2 comarques).
- GT1-3: Augment de la reutilització.
- GT1-4: Responsabilitat ampliada del productor i altres línies.

Resultats inicials

- **Proves pilot** de recollida selectiva amb seguiment tècnic.
- **Identificació i difusió de bones pràctiques** en recollida i reutilització.
- **Subvencions de l'ARC** per impulsar projectes de circularitat.

7. FONTS

https://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/empresa_i_produccio_sostenible/economia_verda/catalunya_circular/moda-circular/el-pacte-per-a-la-moda-circular/

[https://residus.gencat.cat/ca/actualitat/noticies/detall/np_Recollida_selectiva_residus t
extils](https://residus.gencat.cat/ca/actualitat/noticies/detall/np_Recollida_selectiva_residus_t_extils)